

Davacı : Ersin Eken

Vekili : Av. İçim Bulgan, Şehit Muhtar Cad. No:47/6 Taksim/İSTANBUL

Davalı : Rekabet Kurumu

Bilkent Plaza B 3 Blok Bilkent/ANKARA

Vekili : Av. Feridun Karakeçeli, aynı adreste

İstemin Özeti : Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş. (TDİ)'nin feribot taşımacılığı

yaptığı Çanakkale-Eceabat ve Gelibolu-Lapseki hatlarında rakip teşebbüsleri pazar dışına çıkartmak amacıyla sunduğu hizmetin fiyatını maliyetin altında belirlemek suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6. maddesini ihlâl ettiğinden bahisle yapılan şikayetin reddine ilişkin 21.06.2002 tarih ve 02-30/344-140 sayılı Rekabet Kurulu kararının; uyuşmazlık konusu olayda Kanun'un 6/a ve 6/d maddelerindeki hâkim durumun kötüye kullanılması davranışlarının bulunduğu ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

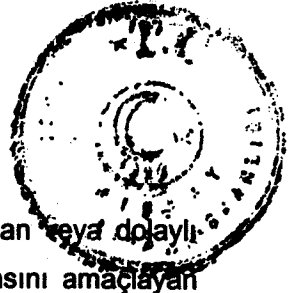
Savunmanın Özeti : Bir pazarda kısa bir süre uygulanan düşük fiyat uygulamasının amacının, her zaman yıkıcı fiyat uygulaması anlamına gelmeyeceği, TDİ'nin Mart 2002 döneminde 23.000.000.TL'ye kamyon taşıdığı dönemde, şikayetçi olan davacının 18.000.000.TL'ye taşıması nedeniyle olayda yıkıcı fiyat uygulamasının oluşmadığı, bu itibarla Kanun'un 6. maddesi bakımından bir ihlâl bulunmadığı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Ahmet EĞERCİ'nin Düşüncesi : Dava konusu Rekabet Kurulu kararıyla, TDİ'nin yıkıcı fiyatlandırma olduğu öne sürülen uygulamasının sona erdiği, diğer bir anlatımla kamyon taşıma fiyatını 17.750.000.TL'den 23.000.000.TL'ye yükselttiği tarihten yaklaşık üç ay sonra şikayetçinin bu hizmet için uyguladığı fiyatın 18.000.000.TL olması nedeniyle ilgili pazarda hâkim durumun kötüye kullanılması anlamında bir yıkıcı fiyat uygulamasının söz konusu olmadığına saptanması ve davacı tarafından davada bu durumun açıklığa kavuşturulamaması karşısında, davalı idarece tesis edilen işlemde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenle davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Ekrem ATICI'nın Düşüncesi : Dava, Türkiye Denizcilik İşletmeleri AŞ'nin feribot taşımacılığı yaptığı Çanakkale-Eceabat ve Gelibolu Lapseki hatlarında maliyetin altında fiyat uygulayarak rakiplerinin faaliyetini zorlaştırdığı, hakim durumunu kötüye kullandığı iddiası üzerine tesis edilen, başvuru konusu eylemler bakımından 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6. maddesinin ihlal edilmemesi nedeniyle bir soruşturma açılmasına gerek bulunmadığına ilişkin Rekabet Kurulu Kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 6. maddesinde, bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde yada bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hakim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanmasının hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtildikten sonra,

(a) bendinde, ticari faaliyet alanına başka bir teşebbüsün girmesine doğrudan veya dolaylı olarak engel olunması yada rakiplerin piyasadaki faaliyetlerinin zorlaştırılmasını amaçlayan eylemler" ,(d) bendinde, "belirli bir piyasadaki hakimiyetin yaratmış olduğu finansal, teknolojik ve ticari avantajlardan yararlanarak başka bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabet koşullarını bozmayı amaçlayan eylemler" kötüye kullanım halleri arasında sayılmıştır.

Uyuşmazlıkta Türkiye Denizcilik İşletmesi'nin Çanakkale-Eceabat, Gelibolu-Lapseki arasındaki 2001 yılında uyguladığı feribot ücretlerinin maliyetin altında olduğu görülmekle birlikte bu fiyatlandırmanın rakip teşebbüslerin faaliyetlerini zorlaştırmak amacıyla yapıldığına, bu yüzden piyasa dışına çıkan firma olduğuna ilişkin yeterli bilgi ve belge bulunmadığı anlaşıldığından şikayet edilen hakkında soruşturma açılmaması yönünde tesis edilen dava konusu kurul kararında hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle davanın reddinin uygun olacağı düşünülmüştür.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüşüldü:

Dava, Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş. (TDİ)'nin feribot taşımacılığı yaptığı Çanakkale-Eceabat ve Gelibolu-Lapseki hatlarında rakip teşebbüsleri pazar dışına çıkartmak amacıyla sunduğu hizmetin fiyatını maliyetin altında belirlemek suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6. maddesini ihlâl ettiğiinden bahisle yapılan şikâyetin reddine ilişkin 21.06.2002 tarih ve 02-30/344-140²⁰⁰² Rekabet Kurulu kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 3. maddesinde hâkim durum, belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü olarak tanımlanmış, ve Kanun'un hâkim durumun kötüye kullanılmasını yasaklayan 6. maddesinde de bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanması halinin hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiş, 6. maddede kötüye kullanmanın tanımı yapılmamış uygulamada sık rastlanılan kötüye kullanma halleri örneklemek suretiyle sayılmıştır. Bunlar;

"a) Ticari faaliyet alanına başka bir teşebbüsün girmesine doğrudan veya dolaylı olarak engel olunması ya da rakiplerin piyasadaki faaliyetlerinin zorlaştırılmasını amaçlayan eylemler,

b) Eşit durumdaki alıcılara aynı ve eşit hak, yükümlülük ve edimler için farklı şartlar ileri sürerek, doğrudan veya dolaylı olarak ayrımcılık yapılması,

c) Bir mal veya hizmetle birlikte, diğer mal veya hizmetin satın alınmasını veya aracı teşebbüsler durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın veya hizmetin, diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da satın alınan bir malın belirli bir fiyatın altında satılmaması gibi tekrar satış halinde alım satım şartlarına ilişkin sınırlamalar

getirilmesi,

d) Belirli bir piyasadaki hâkimiyetin yaratmış olduğu finansal, teknolojik ve ticari avantajlardan yararlanarak başka bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabet koşullarını bozmayı amaçlayan eylemler,

e) Tüketicinin zararına olarak üretimin, pazarlamanın ya da teknik gelişmenin kısıtlanması" olarak sıralanmıştır.

Hâkim durum, bir ya da birden fazla teşebbüsün pazarda güçlü bir konumda bulunmasını, yani teşebbüsün pazarda rekabeti önleme veya serbestçe davranabilme ya da istediği stratejiyi pazara kabul ettirme gücüne sahip olmasını ifade eder. İlgili pazarı belirleyen iki temel unsur bulunmaktadır. Bunlar, coğrafi pazar ve ürün pazarıdır. İlgili coğrafi pazardan anlaşılması gereken aynı rekabet koşullarına sahip pazar alanıdır. Ürün pazarı ise ticari alışveriş konusu olan bir malın ya da hizmetin oluşturduğu pazardır. Bir teşebbüsün hâkim durumda bulunduğunu gösteren değişik ekonomik ve sosyal faktörler de bulunmaktadır. Buna göre hâkim durumun tespitinde, ilgili ürün ve coğrafi pazarın yanısıra ilgili zaman dönemi, ürünün ikame edilebilirliği, çapraz esnekliği, pazarın homojen yapıda olması, pazardaki rakiplerin sayısı ve pazar payları gibi hususların da incelenmesi gerekmektedir.

Kısaca hâkim durumun tespiti konusunda yapısal, işlevsel ve ekonomik güce dayalı olmak üzere çeşitli değerlendirme ölçütleri vardır. Hâkim durumun varlığı tamamen iktisadi analizlere dayanarak araştırılması gereken bir konu olup, hakim durumun belirlenmesinde önemli ve öncelikle ele alınması gereken ölçüt, işletmenin ilgili pazardaki payıdır. Pazar payının yalnız hâkim durumda olup olmadığının incelenmekte olan işletme açısından değil, bu işletmeye rakip olan, diğer işletmeler açısından da incelenmesi gerekmektedir.

Dava dosyasının incelenmesinden; TDI'nin rakiplerini pazar dışına itmek amacıyla yıkıcı fiyat uyguladığı iddiasıyla yapılan şikâyeti değerlendiren Rekabet Kurulu tarafından ilgili ürün pazarının, feribot ile yolcu ve araç taşımacılığı hizmeti pazarı olarak tespit edildiği, ilgili coğrafi pazar konusunda ise, şikâyet edilenin yıkıcı fiyat uyguladığı öne sürülen Çanakkale-Eceabat ve Gelibolu-Lapseki ile hâkim durumundan istifadeyle ve suçlama konusu yıkıcı fiyat uygulamasını sürdürülebilmesini teminen, ticari ve ekonomik avantaj sağladığı öne sürülen Eskihisar-Topçular feribot hatlarının, ayrı ayrı ilgili coğrafi pazarlar olarak değerlendirildiği, TDI'nin ilgili coğrafi pazarlardan Eskihisar-Topçular hattında tekel durumunda, Gelibolu-Lapseki ve Çanakkale-Eceabat hatlarında ise hâkim durumda bulunduğu, bu nedenle söz konusu şikâyetin 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında değerlendirildiği, önaraştırma kapsamında yapılan yerinde incelemelerde, bölgede yapılan nakliyede ağırlıklı yer tutması nedeniyle üç dingilli 6 tondan ağır kamyon taşıma fiyatları esas alınarak, TDI'nin 2001 yılı Şubat ayı itibarıyla 20.500.000.-TL olan kamyon taşıma fiyatını bu tarihten sonra 17.750.000.-TL'ye indirdiğinin, söz konusu tarifeyi Aralık ayı sonuna kadar uyguladığının ve bu tarihten sonra fiyatı 23.000.000.-TL'ye yükselttiğinin görüldüğü, şikâyetle bu uygulamanın rakipleri pazar dışına itmeye yönelik bir davranış olduğunun ileri sürüldüğü, ancak davacının,

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/955
Karar No : 2005/3246

önaraştırmanın devam ettiği 2002 yılı Mart ayının ikinci yarısında aynı özellikteki araçlar için uyguladığı taşıma fiyatının 18.000.000.-TL olduğunun görüldüğü tespit ve değerlendirmeleri ışığında dava konusu Rekabet Kurulu Kararıyla, TDİ'nin, başvuru konusu eylemleri bakımından 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlâl etmemesi nedeniyle soruşturma açılmasına gerek bulunmadığına karar verildiği anlaşılmaktadır.

Dava konusu Rekabet Kurulu kararıyla, TDİ'nin yıkıcı fiyatlandırma olduğu öne sürülen uygulamasının sona erdiği, diğer bir anlatımla kamyon taşıma fiyatını 17.750.000.TL'den 23.000.000.TL'ye yükselttiği tarihten yaklaşık üç ay sonra, şikâyetçinin bu hizmet için uyguladığı fiyatın 18.000.000.TL olması nedeniyle ilgili pazarda hâkim durumun kötüye kullanılması anlamında bir yıkıcı fiyat uygulamasının söz konusu olmadığından saptanması ve davacı tarafından da davada bu durumun açıklığa kavuşturulamaması karşısında, davalı idarece tesis edilen işlemde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle davanın reddine, aşağıda dökümü yapılan 56,10.YTL yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına, yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca takdir olunan 350,00 YTL avukatlık ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, artan posta giderinin istemi halinde davacıya iadesine 22.06.2005 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Faruk	Z.Ayla	Ali	Turan	Zümrüt
ÖZTÜRK	PERKTAŞ	ÖZTÜRK	KARAKAYA	ÖDEN

Yargılama Giderleri :
Toplam Harç : 28,10. YTL.
Posta Gideri : 28,00. YTL:
Toplam : 56,10. YTL

ASLI GİBİDİR.